

Verarming

1. Omschrijving

Door menselijk gebruik veroorzaakte afname van de hoeveelheid voedingsstoffen (nutriënten) in de bodem of het vermogen om deze in de bodem vast te houden.

Bestuurlijke en Fysieke schaal: Lokaal - Regionaal

2. Valkuilen en Kansen

Valkuil: Een zorg voor de landbouw door verlies van bodemvruchtbaarheid, bodemstructuur en vermogen om water op te nemen en verontreinigende stoffen te binden.

Kans: Voor de ontwikkeling van natuur op ex-akkers en weilanden is vaak verarming van de bodem nodig. Veel zeldzame planten gedijen niet bij een grote voedselrijkdom.

3. Referentiekader

Nitraatrichtlijn, in Nederland geïmplementeerd via de Meststoffenwet, de Wet Bodembescherming en het Besluit Gebruik Meststoffen, het Lozingenbesluit en de Wet Milieubeheer. Concrete uitwerking van de Nitraatrichtlijn: mest uitrijden mag slechts in bepaalde gebieden (aangewezen door provincie) en perioden. Daarnaast moeten boeren mestafzetcontracten opzetten, waarop ze aangeven waar en hoeveel (beperkt) mest ze uitrijden.

4. Indicatoren

Concentratie aan voedingsstoffen. Vegetatie: plantensoorten die goed gedijen in gronden met veel voedingsstoffen verdwijnen en plantensoorten die behoefte hebben aan arme gronden (vaak zeldzame soorten in Nederland) komen terug.

5. Actoren

Boeren, minder opbrengst door verlies bodemvruchtbaarheid.

Natuurontwikkelaars, werken verarming in de hand door b.v. afplaggen of hooien.

6. Voorbeeld ambitie

Stimuleren van 'passende' landbouwtechnieken om bodem te verrijken of verlies nutriënten tegen te gaan. Stimuleren van verarming voor natuurontwikkeling.

7. Aanpak en instrumenten

Het is mogelijk om de bodem te verrijken met [organische stof](#) op een duurzame manier. Hiermee verbetert de boer zijn perceel en het dient ook een breder maatschappelijk belang.

8. Relatie met andere thema's

Heeft invloed op:

- Biodiversiteit: Verarming kan een toename aan bodembiodiversiteit betekenen, omdat veel soorten niet overleven in een te voedselrijke omgeving.
- Bodemvruchtbaarheid: De bodemvruchtbaarheid lijdt onder verarming.

Ondervindt invloed van

- Biodiversiteit: Bodemleven draagt bij aan het vrijkomen van voedingsstoffen en voorkomt daardoor verarming.
- Verzuring: Organische stof spoelt sneller uit door verzuring, wat verarming tot gevolg kan hebben.

9. Informatie

[Bodemacademie](#), mest als kans

[Mest, compost en bodemvruchtbaarheid](#), 8 jaar proefveld Mest als Kans, Louis Bolk Instituut.

[Compendium voor de leefomgeving](#), Dossier kwaliteit bodem en grondwater

10. Wat moet ik en wat mag ik niet als gemeenteambtenaar doen?

Voor dit thema is géén aparte wetgeving opgenomen, maar thema hangt nauw samen met het thema 'Vermesting' en 'Bodemvruchtbaarheid'.